

Standardy ochrony małoletnich w Katolickiej Szkole Podstawowej im. św. Siostry Faustyny w Trzciance

Podstawy prawne:

1. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej* (Dz.U. 2021 r. poz. 1249 oraz Dz.U. 2023 poz. 1606).
2. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”* (Dz.U. 2023 poz. 1870).
3. *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. 2023 poz. 1606).
4. *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela* (Dz.U. 2023 poz. 984 z późn. zm.).
5. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe* (Dz.U. 2023 poz. 900 z późn. zm.).
6. *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych* (Dz.U. 2019 poz. 1781 z późn. zm.).
7. *Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.* (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526).
8. *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.* (Dz.U. 2012 poz. 1169).

Spis treści

Rozdział 1

Informacje ogólne

1. Wprowadzenie.
2. Słownik pojęć.

Rozdział 2

Standardy ochrony małoletnich

Rozdział 3

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Katolickiej Szkole Podstawowej w Trzciance

1. Zasady zatrudniania pracowników w Katolickiej Szkole Podstawowej w Trzciance oraz dopuszczania do kontaktu innych osób z małoletnimi.
2. Zasady bezpiecznych relacji uczniów i personelu Katolickiej Szkoły Podstawowej w Trzciance.
3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w Katolickiej Szkole Podstawowej w Trzciance, a w szczególności działania niedozwolone.
4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internet oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.
5. Zasady ochrony wizerunku małoletnich.
6. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich.

Rozdział 1 Informacje ogólne

1. WPROWADZENIE

Nowelizacja kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. 2023 poz. 1606) określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

Standardy ochrony małoletnich są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę uczniów przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu standardów ochrony małoletnich przyjęto następujące założenia:

- w Katolickiej Szkole Podstawowej w Trzciance nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich,
- wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy w szkole lub przemocy domowej,

- podejmowane w szkole postępowania nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka i praw ucznia określonych w statucie szkoły oraz bezpieczeństwa danych osobowych,
- małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w szkole działań,
- rodzice małoletnich poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania dziecka bez stosowania przemocy oraz potrafią je uczyć zasad bezpieczeństwa.

Ponadto przyjęto, że:

- prowadzone w szkole postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,
- działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Uwzględniając powyższe założenia, niniejszy dokument określa zatem standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w szkole.

2. Słownik pojęć

Ilekoć w dokumencie *Standardy ochrony małoletnich w Katolickiej Szkole Podstawowej im. św. Siostry Faustyny w Trzciance* jest mowa o:

- 1) *małoletnim (dziecku, uczniu, wychowanku)* — należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia,
- 2) *personelu* — należy przez to rozumieć każdego pracownika Katolickiej Szkoły Podstawowej w Trzciance, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi,
- 3) *dyrektorze* — należy przez to rozumieć dyrektora Katolickiej Szkoły Podstawowej w Trzciance,
- 4) *rodzicu* — należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską (Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka),
- 5) *opiekunie prawnym małoletniego* — należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki (Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe),
- 6) *osobie najbliższej małoletniego* — należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka i każdą osobę zstępną: rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo

przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku — osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego,

- 7) *przemocy fizycznej* — należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka/máłoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.,
- 8) *przemocy seksualnej* — należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest ono lub on w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa,
- 9) *przemocy psychicznej* — należy przez to rozumieć powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych,
- 10) *zaniechanie* — należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju,
- 11) *przemocy domowej* — należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą,
- 12) *osobie stosującej przemoc domową* — należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej,
- 13) *świadku przemocy domowej* — należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Rozdział 2

1. Standardy ochrony małoletnich w Katolickiej Szkole Podstawowej w Trzciance

Standard I

Uczniowie, rodzice i pracownicy Katolickiej Szkoły Podstawowej w Trzciance znają standardy ochrony małoletnich. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Dokument *Standardy ochrony małoletnich w Katolickiej Szkole Podstawowej im. św. Siostry Faustyny w Trzciance* został opracowany zgodnie z *Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy* (Dz.U. 2023 poz. 1606).
2. Zapoznano z nim personel szkoły, małoletnich i ich rodziców (opiekunów prawnych).
3. Dokument wprowadzono do stosowania w szkole.
4. Dokument udostępniono na stronie internetowej szkoły:
<http://www.katolik.trzcianka.com.pl/podstawowka/strony/edukacja.html>
oraz jest do wglądu w sekretariacie szkoły.
5. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich, zawierającej informacje dla nich istotne.
6. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców małoletnich na zebraniach rodzicielskich, podczas konsultacji indywidualnych oraz w trakcie szkoleń będących formą pedagogizacji rodziców (prawnych opiekunów) małoletnich.
7. Informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie lekcji wychowawczych, podczas konsultacji indywidualnych, w trakcie realizowanych programów i warsztatów o charakterze edukacyjnym.
8. Publikacja dokumentu spełnia wymogi ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Standard II

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w szkole.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, a w przypadku stanowisk pedagogicznych dodatkowo w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych. W przypadku zatrudnienia obcokrajowców personel weryfikuje osobę w rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego, lub w przypadkach prawem wskazanych poprzez oświadczenia o niekaralności.
2. Dyrektor szkoły określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie stanowiącym standardy ochrony małoletnich.

3. Pracownicy szkoły są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążyącej na nich za nieprzestrzeganie standardów ochrony małoletnich.
4. W szkole prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich,
 - b) procedury interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu małoletnich — **załącznik nr 1**,
 - c) w ramach przyjmowania w szkole przez osoby upoważnione zgłoszeń związanych z krzywdzeniem lub podejrzenia krzywdzenia uczniów w zakresie składania oświadczenia o zachowaniu poufności i zobowiązania się do zachowania bezpieczeństwa uzyskanych danych osobowych w kontekście rozpatrywanej sprawy przemocowej — **załącznik nr 2**,
 - d) wypełniania karty zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka przez danego nauczyciela stanowiącej **załącznik nr 3**,
 - e) opracowania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia małoletniego — **załącznik nr 4**,
 - f) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich: protokół interwencji w przypadku zastosowania procedur podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego — **załącznik nr 5**, oraz rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich — **załącznik nr 6**,
 - g) znajomości praw dziecka, praw człowieka i praw ucznia oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,
 - h) odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych opiece małoletnich,
 - i) przeprowadzania procedury „Niebieskie Karty” — postępowania na wypadek wystąpienia przemocy domowej w przypadku małoletniego doznanej od osoby dorosłej i udzielenia pomocy ofierze przemocy,
 - j) bezpieczeństwa relacji całego personelu z małoletnimi, uwzględniających wiedzę o zachowaniach pożądanych i niedozwolonych w kontaktach z małoletnimi,
 - k) procedury reagowania i działań w przypadku niewłaściwych relacji między małoletnimi — **załącznik nr 7**,
 - l) procedury zapewniającej bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami — **załącznik nr 8**,
 - m) procedury bezpiecznego korzystania z internetu, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy przy uwzględnieniu obowiązującej w szkole *Procedury reagowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy z udziałem uczniów Katolickiej Szkoły Podstawowej w Trzciance* — **załącznik nr 9**,
 - n) procedury ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich — **załącznik nr 10**,
 - o) procedury monitorowania i weryfikowania standardów ochrony małoletnich — **załącznik nr 11**,
 - p) potwierdzenia zapoznania się z procedurami i dokumentami wchodzącymi w skład standardów ochrony małoletnich — **załącznik nr 12**,
 - q) znajomości ważnych kontaktów w zakresie standardów ochrony małoletnich — **załącznik nr 13**.
5. W szkole prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących poczucie bezpieczeństwa małoletnich, a w szczególności w obszarach:
 - a) relacji między nauczycielami i małoletnimi,

- b) relacji między małoletnimi,
- c) poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych,
- d) środowiska kształcenia (bezpieczeństwo emocjonalne na lekcjach, poszanowanie odmienności, równość i sprawiedliwość w przestrzeganiu zasad i regulaminów szkolnych, podmiotowe traktowanie małoletnich).

Standard III

Szkoła oferuje rodzicom (opiekunom prawnym) informację oraz edukację w zakresie wychowania małoletnich bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Wszyscy rodzice małoletnich mają dostęp do obowiązujących w szkole standardów ochrony małoletnich oraz zobowiązani są do zapoznania się z procedurą zgłaszania zagrożeń.
2. Rodzice mają możliwość angażowania się w działania szkoły prowadzone na rzecz ochrony małoletnich.

Standard IV

Szkoła zapewnia uczniom równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Szkoła oferuje małoletnim edukację w zakresie praw dziecka, człowieka, ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.
2. W każdej klasie małoletni zostali poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W szkole wyeksponowane są informacje dla małoletnich na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard V

Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę uczniom.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).

3. W szkole ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W szkole wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osobę odpowiedzialną za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.
5. W szkole wskazano osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia.
6. Podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich składają oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletniego i przestrzegają politykę prywatności w zakresie ochrony danych osobowych obowiązującą w szkole (RODO).
7. Każdy pracownik jest zobowiązany w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podjąć działania:
 - a) w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia konieczność zawiadomienia pogotowia ratunkowego i policji,
 - b) w przypadku zauważenia niepokojących symptomów konieczność zgłoszenia ich dyrektorowi szkoły i koordynatorowi w zakresie standardów ochrony małoletnich.
8. Zadania pracowników szkoły w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego są określone zgodnie z takimi regulacjami:
 - 8.1. Dyrektor szkoły w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podejmuje następujące działania:
 - 1) W porozumieniu z koordynatorem występuje do sądu rodzinnego i prokuratury, ośrodka pomocy społecznej z zawiadomieniem o zagrożeniu dziecka krzywdzeniem.
 - 2) Podpisuje wszystkie pisma wychodzące na zewnątrz w sprawach krzywdzenia dzieci.
 - 3) Powołuje zespoły interwencyjne do przeprowadzenia diagnozy i oceny ryzyka zagrożenia przemocą domową — odrębne dla każdej sprawy.
 - 4) Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla osoby doznającej przemocy.
 - 5) Określa zasady prowadzenia dokumentacji i jej archiwizowania.
 - 6) Wydaje upoważnienia do dostępu do danych osobowych osobom biorącym udział w rozpoznawaniu przemocy domowej.
 - 7) Nadzoruje pracę zespołu interwencyjnego.
 - 8) Współpracuje z instytucjami zewnętrznymi działającymi na rzecz wspierania i pomocy ofiarom przemocy domowej.
 - 9) Zapewnia bezpieczeństwo i ochronę prawną pracownikom wszczynającym procedurę „Niebieskie Karty”, doznającym krzywdy ze strony sprawców przemocy domowej, ich oskarżania, gróźb i przemocy.
 - 10) Zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym, ułatwiając im np. możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec dziecka.
 - 11) Inicjuje nowelizację procedury „Niebieskie Karty”.
 - 8.2. Pedagog szkolny w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podejmuje następujące działania:

- 1) Udziela bezpośredniej pomocy dziecku jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji zaobserwowania obrażeń na ciele — pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc medyczną wzywając karetkę pogotowia lub jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyła wniosek do sądu rejonowego wydział rodzinny i do spraw nieletnich z prośbą o wydanie zgody poddania dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i ewentualnie (także jeśli uzyskanie zgody nie jest możliwe natychmiast) — odprowadza dziecko do lekarza pediatri i prosi o dokonanie opisu stanu dziecka, a zaświadczenie może być dowodem w sprawie o krzywdzenie.
- 2) Zbiera informacje o dziecku w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto dane świadczące o przemyśle lub wykluczające ją, ustala to, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z małoletnim, jak często i od jak dawna jest dziecko krzywdzone, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec dziecka, relacjach, jakie ma dziecko z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy — np. uzależnieniu od alkoholu rodziców). Dane te pozyskuje od:
 - a) innych pracowników szkoły,
 - b) małoletniego,
 - c) rodziców małoletniego.
- 3) Przewodniczy zespołowi interwencyjnemu.
- 4) Wszczyła procedurę „Niebieskie Karty”.
- 5) Przeprowadza we współpracy z wychowawcą klasy oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc małoletniemu ocenę zagrożenia dziecka przemocą.
- 6) Organizuje pomoc materialną uczniom zagrożonym zaniedbaniem.
- 7) Współpracuje z dyrektorem szkoły w podejmowaniu interwencji:
 - a) informuje dyrektora szkoły o każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie,
 - b) gromadzi i przechowuje wszelką dokumentację.
- 8) W przypadku zostania powołanym do działań w ramach grupy diagnostyczno-pomocowej przez zespół interdyscyplinarny obowiązkowo uczestniczy w jej pracach.
- 9) Monitoruje sytuację małoletniego poprzez kontakt z wychowawcą klasy, nauczycielami i pracownikami niepedagogicznymi, dbając jednocześnie o zapewnienie poufności i niewłączanie osób niezwiązanych z pracą nad konkretnym przypadkiem.
- 10) Współpracuje ze specjalistami z poradni specjalistycznych, do których kierowane jest małoletni lub jego rodzice.
- 11) Informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz dziecka, w tym m.in. o kontakcie z zespołem interdyscyplinarnym i podjętych przez ten zespół decyzjach oraz zaleceniach czy propozycjach działań dla rodzica małoletniego.
- 12) Konsultuje prowadzone sprawy ze specjalistami w poradniach specjalistycznych.
- 13) Prowadzi dokumentację dotyczącą udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, tj. dziennik oraz dokumentację badań i czynności uzupełniających dotyczące każdego ucznia objętego pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

8.3. Wychowawca klasy w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podejmuje następujące działania:

- 1) Udziela bezpośredniej pomocy małoletniemu, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji zaistnienia obrażeń na ciele). Pod nieobecność pielęgniarki szkolnej organizuje pomoc medyczną, wzywając karetkę pogotowia lub, jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyła wniosek do sądu rejonowego wydziału rodzinnego i nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie małoletniego badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i ewentualnie (także jeśli uzyskanie zgody nie jest możliwe natychmiast) — odprowadza dziecko do lekarza pediatry i prosi o dokonanie opisu stanu dziecka, pamiętając o tym, że odpowiednie zaświadczenie może być dowodem w sprawie o krzywdzenie.
- 2) Kontaktuje się z pedagogiem szkolnym, przekazując mu informacje o swoich obserwacjach.
- 3) Wypełnia kartę zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka, stanowiącą **załącznik nr 3** do niniejszej procedury.
- 4) Swoje spostrzeżenia zapisuje i włącza do indywidualnej dokumentacji ucznia.
- 5) Współpracuje z pedagogiem szkolnym, ustalając plan pomocy dziecku.
- 6) Systematycznie monitoruje sytuację dziecka, obserwując ewentualne zmiany jego zachowania i zamieszcza odpowiednie opisy w indywidualnej dokumentacji ucznia.
- 7) Udziela dziecku wsparcia na wszystkich etapach pomocy.

8.4. Pielęgniarka szkolna w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podejmuje następujące działania:

- 1) Udziela bezpośredniej pomocy dziecku, jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie oraz organizuje pomoc medyczną.
- 2) Jeśli zauważy na ciele dziecka siniaki, wybroczyny lub inne objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie zdrowia małoletniego — w jego dokumentacji badań i czynności uzupełniających: rozmiar, rozmieszczenie, kolor, wielkość itp. Nie wpisuje swoich wniosków z badania dziecka. Tak sporządzony opis jest dowodem w sądzie. Oryginał dokumentacji dziecka jest udostępniany jedynie na wniosek sądu.
- 3) Wpisuje w karcie imię i nazwisko osoby, która przyprowadziła dziecko wówczas do gabinetu higieny szkolnej, gdy dziecko z obrażeniami zostało zgłoszone przez innego pracownika szkoły.
- 4) Kontaktuje się z pedagogiem szkolnym i wychowawcą małoletniego, zgłaszając informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach.
- 5) Może kontaktować się z rodzicami małoletniego w przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych (m.in. po zaobserwowaniu wszawicy, próchnicy). Jeśli rodzice dziecka nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy jego sytuacji, sporządza notatkę służbową z opisem stanu dziecka i podjętych przez siebie działań oraz reakcji rodziców. Notatkę przekazuje pedagogowi szkolnemu.

8.5. Nauczyciele, wolontariusze i praktykanci w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podejmują następujące działania:

- 1) Kontaktują się z wychowawcą klasy odpowiedzialnym za danego małoletniego i pedagogiem szkolnym, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach oraz dołączają kartę zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka, stanowiącą **załącznik nr 3** do niniejszej procedury.

- Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy – zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego.
- 2) Prowadzą wnikliwe obserwacje dziecka na zajęciach, przerwach międzylekcyjnych i zajęciach pozalekcyjnych.
 - 3) Z upoważnienia dyrektora szkoły biorą udział w posiedzeniach zespołu interwencyjnego.
 - 4) Udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bieżącej pracy z dzieckiem.
- 8.6. Pacownicy obsługi i administracji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego podejmuje następujące działania:
- 1) Kontaktują się z wychowawcą klasy odpowiedzialnym za danego małoletniego i pedagogiem szkolnym, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli ten kontakt danego dnia nie jest możliwy, zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego wskazanym osobom.
 - 2) W każdej możliwej sytuacji obserwują zachowanie małoletniego i niosą jemu pomoc.
 - 3) W sytuacjach zagrożenia dziecka chronią go przed kontaktem z osobą stosującą przemoc.
 - 4) Zwracają szczególną uwagę na stan trzeźwości i stopień pobudzenia osób odbierających dziecko ze szkoły. Sprawdzają aktualność upoważnienia do odbioru dziecka po zakończonych zajęciach.
9. W szkole funkcjonują zasady ustalania planu wsparcia małoletniemu po ujawnieniu krzywdzenia:
- 9.1. Po ujawnieniu krzywdzenia małoletniego zespół nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w szkole powołany przez dyrektora szkoły opracowuje plan wsparcia małoletniego stanowiący **załącznik nr 4** niniejszej procedury dotyczącej standardów ochrony małoletnich. W skład zespołu mogą wchodzić: wychowawca klasy, pedagog specjalny, pedagog szkolny, psycholog szkolny oraz dwóch nauczycieli uczących dziecko.
- 9.2. Zespół nauczycieli i specjalistów przeprowadza diagnozę sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia składająca się z następujących czynności:
- 1) charakterystyka doznanej krzywdy (rodzaj doznanej krzywdy, okoliczności doznanej krzywdy, stopień naruszenia prawa, stopień zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego — w obszarze zdrowia, życia, rozwoju dziecka),
 - 2) analiza dostępnej dokumentacji, np. wyniki rozmów z dzieckiem, wyniki obserwacji dziecka (zachowanie, wygląd) dokonane przez np. rodziców małoletniego, nauczycieli, innych pracowników oraz instytucji wspomagających ochronę dziecka, specjalistów — psychologów, pedagoga, terapeutę,
 - 3) określenie czynników ryzyka doznanej krzywdy oraz czynników wsparcia małoletniego — ustalenie indywidualnych potrzeb ofiary krzywdzenia w obszarze jej zdrowia i życia, zdrowia psychicznego, funkcjonowania emocjonalno-społecznego oraz w obszarze prawnym i socjalnym.
- 9.3. Zespół nauczycieli i specjalistów definiuje cel oferowanego wsparcia, np. przez:
- 1) udzielanie systematycznej lub okresowej pomocy, np. psychologiczno-pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej,
 - 2) zapewnienie specjalistycznego wsparcia dziecku i jego rodzinie,

- 3) wdrożenie działań mających przywrócić równowagę emocjonalną dziecku i jego rodzinie,
 - 4) wspieranie rodziców (opiekunów prawnych) dziecka w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
 - 5) pomoc dziecku w rozwiązywaniu konfliktów intrapsychicznych,
 - 6) złagodzenie psychicznych i behawioralnych objawów skrzywdzenia, złagodzenie stresu i lęku małoletniego,
 - 7) zapewnienie bezpieczeństwa (np. socjalnego, psychicznego, prawnego),
 - 8) wzmacnianie poczucia własnej wartości dziecka,
 - 9) kształcenie umiejętności radzenia sobie z brakiem akceptacji społecznej, izolowaniem, dyskredytowaniem, z trudnymi sytuacjami w środowisku rodzinnym i społecznym, np. szkolnym.
- 9.4. Zespół nauczycieli i specjalistów identyfikuje zasoby wewnętrzne szkoły oraz źródła zewnętrzne wsparcia dziecka — ofiary krzywdzenia, np. przez:
- 1) zasoby wewnętrzne szkoły: dyrektor, zespół wychowawczy, zespół interwencyjny, specjaliści zatrudnieni w szkole (psycholog szkolny, pedagog specjalny), pielęgniarka szkolna oraz rodzice (opiekunowie prawni) dziecka.
 - 2) źródła zewnętrzne wsparcia dziecka krzywdzonego, np. sąd rodzinny, kurator sądowy, policja, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki doskonalenia nauczycieli, służba zdrowia, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
- 9.5. Zespół nauczycieli i specjalistów ustala zakres współdziałania szkoły z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletniego. Pracownicy szkoły działają na rzecz wsparcia dziecka zgodnie z zakresem swoich obowiązków i uprawnień, współpracując z rodzicami dziecka.
- 9.6. Ustalany jest harmonogram działań w ramach wsparcia udzielanego małoletniemu.
- 9.7. Ustalany jest zakres, wymiar godzin i okres wsparcia. Zakres wsparcia wynika ze zdiagnozowanych w różnych obszarach indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz psychofizycznych dziecka — ofiary krzywdzenia, oraz wymiar godzin i okres, w jakim będzie udzielane wsparcie zależy od doświadczanych przez dziecko skutków krzywdy oraz zaobserwowanych efektów wsparcia dziecka w okresie ich monitorowania.
- 9.8. Ustalane są formy i metody wsparcia małoletniego:
- 1) indywidualna — konsultacje indywidualne, praca indywidualna z dzieckiem, w zależności od rodzaju krzywdy — pomoc prawna, medyczna, socjalna, zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami, indywidualne zajęcia terapeutyczne,
 - 2) zespołowa: warsztaty rozwojowe, lekcje wychowawcze, zajęcia grupowe.

Do przykładowych metod wsparcia krzywdzonego małoletniego należą: bezpośrednia rozmowa z dzieckiem prowadzona przez wychowawcę, pedagoga, psychologa lub innego nauczyciela czy pracownika szkoły (zależnie od potrzeb), zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia psychologiczno-pedagogiczne, warsztaty rozwojowe, bezpośrednia pomoc prawna i socjalna udzielona dziecku i jego rodzinie, pomoc medyczna dla dziecka, analiza dokumentacji związanej z sytuacją dziecka, obserwacja dziecka.

9.9. Sporządza się ocenę efektywności udzielanego wsparcia:

- 1) zasady i sposób monitorowania efektów wsparcia, np. dwa razy w półroczu lub roku szkolnym, zebranie wyników obserwacji prowadzonej przez nauczycieli i specjalistów, rodziców (opiekunów prawnych) dziecka, jego sojuszników w czasie lekcji, określenie oferowanych form wsparcia, zebranie wyników rozmów z dzieckiem, ustalenie efektów wsparcia udzielanego dziecku przez podmioty zewnętrzne, przeprowadzenie analizy dostępnej dokumentacji,
- 2) ocena efektów wsparcia: ocena adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb dziecka — ofiary krzywdzenia.

Standard VI

W szkole wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa małoletnich w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
2. W szkole określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.
3. W szkole opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej.
4. W szkole opracowano i wdrożono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej,
 - b) przemocy psychicznej,
 - c) przemocy domowej,
 - d) przemocy seksualnej,
 - e) cyberprzemocy.
5. W szkole opracowano i wdrożono procedurę „Niebieskie Karty”.
6. Pracownicy szkoły wspierają ucznia po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.

Standard VII

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W szkole prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem krzywdzenia lub krzywdzeniem małoletnich.
2. W procedurze „Niebieskie Karty” stosowane są wzory kart „A” i „B” oraz kwestionariusze rozpoznania przemocy domowej.

3. W szkole dokumentuje się składanie oświadczeń o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia małoletniego sporządzone przez podmioty postępowania uprawnione do przetwarzania danych osobowych uczestników postępowania w sprawach krzywdzenia małoletnich i przestrzega polityki prywatności w zakresie ochrony danych osobowych obowiązującą w szkole (RODO)

Standard VIII

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony małoletnich.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony uczniów są weryfikowane — przynajmniej raz na dwa lata.
2. W ramach kontroli zasad i praktyk ochrony małoletnich szkoła pozyskuje opinie dzieci oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych.
3. Zasady monitoringu oraz termin, zakres i sposób kontroli określa dyrektor szkoły.
4. Badanie ankietowe dotyczące realizacji standardów ochrony małoletnich odbywa się za pomocą procedury monitorowania i weryfikowania standardów ochrony małoletnich — **załącznik nr 11.**

Rozdział 3

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Katolickiej Szkole Podstawowej w Trzciance

1. Zasady zatrudniania pracowników w Katolickiej Szkole Podstawowej w Trzciance oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi:

1. Dyrektor szkoły przed nawiązaniem stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania uzyskuje informacje:
 - 1) w przypadku każdego pracownika, wolontariusza i praktykanta z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego,

- 2) w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym praktykantów i wolontariuszy dopuszczonych do pracy z małoletnimi, zaświadczenie z Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla nauczycieli,
 - 3) w przypadku zatrudnienia każdej osoby w szkole i dopuszczenia wolontariuszy lub praktykantów do kontaktu z uczniami i opieki dane z Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
2. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z małoletnimi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest ona zobowiązana do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej, związanej z kontaktami z dziećmi.
 3. W przypadku, gdy prawo państwa, którego jest osoba, o której mowa w pkt 4 nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, osoba ta przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa.
 4. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 4–5, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt 5, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, że dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
 5. Oświadczenia, o których mowa w pkt 6, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
 6. Informacje, o których mowa w pkt 4–8, pracodawca utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
 7. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w pkt 5–7, pracodawca załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.
 8. Potwierdzenie zapoznania się z następującymi dokumentami: statutem szkoły, regulaminem pracy, standardami ochrony małoletnich, regulaminami oraz instrukcjami bezpieczeństwa i higieny pracy, a także polityką prywatności w zakresie ochrony danych osobowych (RODO) oraz oświadczenie o zobowiązaniu się do ich przestrzegania składane jest w formie

pisemnej na formularzu zgodnym z **załącznikiem nr 12** standardów ochrony małoletnich i umieszczone w aktach osobowych lub dołączane do umów o świadczenie działalności wolontariackiej lub praktyki zawodowej lub w ramach działań odzwierciedlonych w dokumentacji wycieczki.

2. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu Katolickiej Szkoły Podstawowej w Trzciance:

2.1. Zasady ogólne:

1. Pracownicy dbają o bezpieczeństwo małoletnich podczas pobytu w szkole, monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
2. Pracownicy wspierają małoletnich w pokonywaniu trudności. Pomoc małoletnim uwzględnia: umiejętności rozwojowe dzieci i młodzieży, możliwości wynikające z ich niepełnosprawności i specjalnych potrzeb edukacyjnych.
3. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw — wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad dobrego wychowania.
4. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy.

2.2. Zasady komunikacji z małoletnim

Komunikacja budująca dobre relacje z uczniem

Personel:

- 1) działa dla dobra małoletniego,
- 2) traktuje małoletniego z poszanowaniem jego godności i potrzeb,
- 3) wszelkie działania podejmują w ramach obowiązującego prawa,
- 4) komunikacja z małoletnimi prowadzona jest w sposób konstruktywny,
- 5) słucha uważnie małoletnich, udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.

Komunikacja z małoletnimi służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny

Personel:

- 1) w rozwiązywaniu konfliktów stosuje konstruktywną komunikację,
- 2) w procesie rozwiązywania konfliktu dba o komunikację dającą małoletniemu poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego,
- 3) umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów,
- 4) szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną małoletnich,
- 5) metody dyscyplinowania małoletnich dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju,

- 6) wyjaśnia małoletniemu, za co i dlaczego został on ukarany, w tym zakresie przekazuje małoletniemu komunikat jasny, konkretny, rzeczowy, nakierowany na ocenę jego zachowania, a nie osoby.

Zakaz stosowania przez personel przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

1. Kontakty personelu z małoletnimi nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani.
2. Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej i przemocy psychicznej wobec małoletniego.
3. Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym.
4. Personel nie narusza nietykalności osobistej małoletniego.
5. Informuje małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć każdemu przedstawicielowi personelu lub innej wskazanej osobie oraz mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
6. Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Pomaga dziecku zrozumieć znaczenie zachowania osobistych granic.
7. Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletnich do prywatności.
8. Stale nadzoruje małoletnich, każdorazowo upewniając się, że warunki wyjazdów i wycieczek organizowanych przez szkołę, rozgrywek i meczów wyjazdowych są bezpieczne, co obejmuje m.in. brak dzielenia łóżka z dziećmi.
9. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, w korzystaniu z toalety i zmianie opatrunku.

Zasady nawiązywania kontaktu z uczniami w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

1. Kontaktując się z małoletnim, personel traktuje go podmiotowo.
2. Kontakt z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany.
3. Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych i wychowawczych. Jeśli zachodzi konieczność nawiązania kontaktu, właściwą formą komunikacji poza godzinami pracy są dziennik elektroniczny i kontakt telefoniczny.

3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w Katolickiej Szkole Podstawowej w Trzciance, a w szczególności działania niedozwolone:

3.1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w szkole. Nauczyciele i personel szkolny chronią dzieci i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły.
3. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec koleżeństwa i innych osób nie narusza ich poczucia godności, wartości osobistej.
4. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich kultury osobistej.
5. Małoletni akceptują i szanują siebie nawzajem.
6. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności oraz problemów kolegów i koleżanek oraz oferują im pomoc.
7. W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie.
8. Bez względu na powód agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.
9. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
10. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez inne dziecko jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią.
11. Wszyscy małoletni znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa oraz wiedzą, że mogą zwrócić się do dorosłego o pomoc.
12. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc.

3.2. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole:

- 1) stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie,
 - wymuszenia,
 - napastowanie seksualne,
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą,
 - fizyczne zaczepki,
 - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań,
 - rzucanie w kogoś przedmiotami,
 - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - obelgi, wyzwiska,
 - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary,
 - bezpośrednie obrażanie ofiary,
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary,

- groźby,
- c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
- poniżanie,
 - wykluczanie, izolacja, ostentacyjne milczenie, manipulowanie,
 - pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu),
 - stosowanie wulgarnych gestów,
 - śledzenie, szpiegowanie,
 - wysyłanie obraźliwych SMS-ów i MMS-ów,
 - tworzenie wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania,
 - prowadzenie rozmów telefonicznych i pisanie e-maili zawierających groźby, poniżanie, wulgarne komunikaty, zastraszanie,
 - niszczenie, zabieranie rzeczy należących do ofiary,
 - straszenie,
 - ostentacyjne wpatrywanie się w kogoś,
 - szantażowanie,
 - nagrywanie kogoś bez uzyskania zgody tej osoby,
- 2) stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły,
 - 3) nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej, wagarowanie, wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji,
 - 4) celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole, celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu,
 - 5) niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych,
 - 6) uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie narkotyków i innych substancji zmieniających świadomość,
 - 7) rozprowadzanie i stosowanie narkotyków lub środków odurzających,
 - 8) niestosowne odzywanie się do koleżanek i kolegów lub innych osób w szkole lub poza nią,
 - 9) używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią,
 - 10) celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej,
 - 11) kradzież, przywłaszczenie własności należących do koleżeństwa lub innych osób oraz własności szkolnej,
 - 12) wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów,
 - 13) wysługiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne lub niewłaściwie pojmowany respekt,
 - 14) rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z koleżeństwem, udział w bójce,
 - 15) szykanowanie małoletnich lub innych osób w szkole,
 - 16) niereagowanie na niewłaściwe zachowania koleżanek i kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie),
 - 17) znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się nad koleżeństwem, przemoc, zastraszanie),

- 18) aroganckie, niegrzeczne zachowanie wobec koleżeństwa, używanie wulgaryzmów, kłamanie, oszukiwanie innych osób w szkole,
- 19) fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody,
- 20) upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób,
- 21) stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

4. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internet oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

Obowiązkiem prawnym szkoły jest takie wykorzystanie sieci internetowej, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej małoletniego oraz nie będzie mu szkodzić ani zagrażać jego rozwojowi psychofizycznemu. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

- 1) dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
- 2) działalność innych użytkowników zagrażająca dobru małoletniego,
- 3) stosowanie oprogramowania umożliwiającego śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników szkolnej sieci.

4.1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu:

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do internetu, personelowi, jak i małoletnim, wyłącznie w czasie zajęć lekcyjnych za pozwoleniem prowadzącego.
2. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
4. Na wszystkich komputerach z dostępem do internetu na terenie szkoły jest zainstalowane i systematycznie aktualizowane oprogramowanie zabezpieczające.
5. Na terenie szkoły dostęp małoletniego do internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach, w trakcie których prowadzący wykorzystuje narzędzia sieciowe.
6. Małoletni może korzystać z internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.
7. Małoletni korzystają z komputera tylko pod opieką nauczyciela.
8. Korzystanie z multimediiów, internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
9. Małoletni obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela z obowiązującym regulaminem.
10. Użytkownikowi komputera zabrania się:
 - a) instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,

- b) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
- c) dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

4.2. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych:

1. Małoletni nie ma prawa korzystać na terenie szkoły z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w szkole zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch itp., służące do komunikacji telefonicznej.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki itp.
4. Małoletni przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
5. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małych.
6. Małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, treningów, uroczystości, a także zajęć pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły.
7. Małoletni ma obowiązek wyłączyć telefon i schować go w torbie czy plecaku szkolnym po wejściu na teren szkoły. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla małego, jak i pozostałych osób.
8. Na terenie szkoły obowiązuje zakaz korzystania z internetu za pośrednictwem telefonu komórkowego. Powyższe nie dotyczy sytuacji edukacyjnych, które wynikają z organizacji oraz przebiegu zajęć lekcyjnych prowadzonych przez nauczyciela.
9. Jeśli małoletni oczekuje na ważną informację (połączenie telefoniczne, SMS itp.), ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
10. Na terenie szkoły zakazuje się małym filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych. Nie dotyczy to wydarzeń publicznych odbywających się w szkole, w tym uroczystości szkolnych.
11. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.
12. Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przysyłanie treści obrażających inne osoby.

4.3. Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę:

1. Każdorazowo decyzję o zabranii telefonów komórkowych i/lub innych urządzeń elektronicznych przez małoletnich podejmuje kierownik wycieczki w porozumieniu z wychowawcami klas oraz za zgodą rodziców dzieci i na ich odpowiedzialność.
2. Podczas wyjść zorganizowanych przez szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) małoletni jest zobowiązany do wyłączenia telefonu i schowania go w torbie lub plecaku.

4.4. Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły:

1. W przypadku naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły wychowawca klasy odnotowuje zaistniałą sytuację w e-dzienniku jako uwagę negatywną, która ma wpływ na ocenę z zachowania zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania w zakresie oceniania zachowania.
2. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się w przypadku danego małoletniego, wychowawca bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów) dziecka i wspólnie z pedagogiem szkolnym oraz rodzicami (prawnymi opiekunami) ustala plan dalszego postępowania.

4.5. Zasady ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci:

1. Szkoła ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:
 - treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię ustrojów totalitarnych i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków lub innych substancji zmieniających świadomość),
 - treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych,
 - różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
3. Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - a) monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej, stosowanie filtrów antyspamowych,
 - b) edukacja medialna — dostarczanie dzieciom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,

- c) prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, wprowadzanie norm grupowych, uczenie dzieci odróżniania dobra od zła),
- d) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych. Celem tych działań jest:
 - poszerzanie wiedzy na temat różnych form cyberprzemocy, prewencji oraz sposobu reagowania w przypadku pojawienia się zagrożenia,
 - ukazanie sposobów bezpiecznego korzystania z sieci, w tym przestrzeganie przed zagrożeniami płynącymi z niewłaściwego użytkowania urządzeń multimedialnych,
 - propagowanie zasad dobrego zachowania w internecie.
- e) włączenie rodziców małoletnich w działania szkoły na rzecz zapobiegania cyberprzemocy,
- f) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje:
 - ustalenie okoliczności zdarzenia,
 - zabezpieczenie dowodów,
 - poinformowanie o sytuacji rodziców uczniów — uczestników zdarzenia,
 - objęcie pomocą poszkodowanego ucznia,
 - podjęcie działań wobec agresorów, w tym zastosowania środków dyscyplinujących zgodnie z obowiązującym regulaminem szkoły i rodzajem przewinienia,
 - powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna, zostało złamane prawo lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznana,
- g) określenie procedury wskazującej osoby w szkole, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej, zaobserwowanej cyberprzemocy.

4.6. Zasady i procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w przypadku podejrzenia dostępu małoletnich do treści szkodliwych, niepożądanych i nielegalnych:

1. W szkole reaguje się w przypadku wystąpienia zagrożenia w formie łatwego dostępu do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia: pornografia, obrazowanie przemocy, promowanie działań szkodliwych dla zdrowia i życia małoletnich, popularyzowanie ideologii faszystowskich i działalności niezgodnej z prawem, nawołującej do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; werbowanie dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych). Niniejsze działania podejmuje się na podstawie art. 200 § 1–5, art. 200a, art. 200b, art. 202 § 1-4c, art. 256 i art. 257 kodeksu karnego.
2. Zgłaszanie nielegalnych treści wskazanych w punkcie 4.6.1 odbywa się za pośrednictwem platformy www.dyzurnet.pl i odpowiedniego numeru telefonu 801 615 005, numeru alarmowego 112 i numeru telefonu policji 997.
3. W przypadku zaobserwowania dostępu małoletniego do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia należy dokonać opisu okoliczności, przeprowadzić analizę zdarzenia i zabezpieczyć odpowiednie dowody.

4. Reakcja szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy:
 - treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, czy też
 - treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami danej szkoły, lecz wymagają kontaktu szkoły z odpowiednimi służbami.
5. W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej — pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranowe, znalezione w internecie lub w komputerze małoletniego. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka. W czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. W pierwszym przypadku rozwiązanie leży po stronie szkoły, zaś w drugim należy rozważyć zgłoszenie incydentu policji oraz poinformować o nim serwis Dyżurnet (www.dyżurnet.pl).
6. W identyfikacji sprawców kluczową rolę odgrywają zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim biorą udział na ogół: twórca treści, np. pornograficznych, oraz osoby, które udostępniły je małoletniemu. Często są nimi rówieśnicy — uczniowie tej samej szkoły czy klasy, dzieci sąsiadów. Konieczne jest poinformowanie wszystkich rodziców dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i ich roli w zdarzeniu.
7. W przypadku udostępniania przez małoletniego treści opisanych wcześniej jako szkodliwe nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłowić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań. Działania szkoły powinny koncentrować się na aktywnościach wychowawczych. W przypadku odnotowania upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na policji.
8. Małoletni — ofiary, i świadkowie zdarzenia, począwszy od pierwszego etapu interwencji otacza się opieką psychologiczno-pedagogiczną.
9. Rozmowę z małoletnim przeprowadza się z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, że kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.
10. Należy koniecznie powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych ofiary o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia małoletniego. Działania szkoły w takich przypadkach powinna cechować poufność i empatia w kontaktach ze wszystkimi uczestnikami zdarzenia oraz osobami udzielającymi wsparcia.
11. W przypadku kontaktu małoletniego z treściami szkodliwymi należy dokładnie zbadać sposób, w jaki do niego doszło. Poszukiwanie przez dziecko tego typu treści w sieci lub podsuwanie ich mu przez innych może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego, np. kontaktów z osobami handlującymi narkotykami czy udziału w procesie rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.
12. W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary — w klasie czy szkole, podejmowane są działania edukacyjne i wychowawcze.
13. W przypadku naruszenia prawa, np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem małoletniego lub prób jego uwiedzenia w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą, szkoła — w porozumieniu z rodzicami małoletniego — niezwłocznie powiadamia policję o zdarzeniu.
14. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o takim

kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami małoletniego.

4.7. Zasady i procedury postępowania w przypadku nawiązywania przez małoletnich niebezpiecznych kontaktów w internecie — uwodzenie, zagrożenie pedofilią:

1. W szkole reaguje się w przypadku wystąpienia zagrożenia obejmującego kontakt osoby dorosłej z małoletnią w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych). Niniejsze działania podejmuje się na podstawie art. 200, art. 200a § 1 i 2 oraz art. 286 § 1 kodeksu karnego.
2. Zgłaszanie zagrażających zachowań wskazanych w punkcie 4.7.1 odbywa się za pośrednictwem platformy www.dyzurnet.pl i odpowiedniego telefonu 801 615 005, telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111, witryny <https://116111.pl> oraz telefonu dla rodziców małoletnich i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci 800 100 100, a także witryny <https://800100100.pl>.
3. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia odbywa się w ustalony sposób. Osobami najczęściej zgłaszającymi omawiany problem są rodzice małoletnich lub osoby ścigające pedofili. W pierwszym przypadku informacja trafia najpierw do szkół, w drugim — na policję. Zdarza się, że informacja uzyskiwana jest ze środowiska rówieśników ofiary. Kluczowe znaczenie w działaniach szkoły ma czas reakcji — szybkość przeciwdziałania zagrożeniu ze względu na niezwykle szkodliwe konsekwencje realizacji pedofilskiego kontaktu online, przeradzającego się w zachowania w świecie rzeczywistym: uwiedzenie i wykorzystanie seksualne, kidnaping, a także wyłudzenie pieniędzy czy przedmiotów dużej wartości. W przypadku niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w internecie może dochodzić do zagrożenia życia i zdrowia dziecka, szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.
4. Należy opisać okoliczności zdarzenia, przeanalizować i zabezpieczyć wszelkie dowody powiązane z zagrażającym zachowaniem. Należy zidentyfikować i zabezpieczyć w szkole w formie elektronicznej dowody działania dorosłego sprawcy uwodzenia (zapisy rozmów w komunikatorach czy na portalach społecznościowych, zrzuty ekranowe, zdjęcia, e-maile). Jednocześnie bezzwłocznie należy zawiadomić policję o wystąpieniu zdarzenia.
5. W ramach identyfikacji sprawcy ze względu na bezpieczeństwo nie należy podejmować samodzielnych działań w celu dotarcia do przestępcy, lecz udzielać wszelkiego możliwego wsparcia organom ścigania, m.in. zabezpieczyć i przekazać zebrane dowody. Identyfikacja sprawcy wykracza poza kompetencje i możliwości szkoły w większości przypadków uwodzenia przez internet.
6. Nie należy podejmować aktywności zmierzających bezpośrednio do kontaktu ze sprawcą. Zadaniem szkoły jest zebranie dowodów i opieka nad ofiarą i ewentualnymi świadkami.
7. W każdym przypadku próby nawiązania niebezpiecznego kontaktu — np. w celu werbunku do sekty lub grupy promującej niebezpieczne zachowania, a także rekrutacji do grupy terrorystycznej — należy przede wszystkim zapewnić ofierze opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa. Podobnego wsparcia należy udzielić w przypadku zaobserwowania zachowań uczniów zagrażających ich zdrowiu i życiu (samookaleczenia, zażywanie substancji psychoaktywnych), bowiem zachowania te mogą być inicjowane i wzmacniane poprzez kontakty w internecie. O możliwym związku takich zachowań dzieci z inspiracją płynącą z sieci należy powiadomić rodziców małoletniego. Pierwszą czynnością w ramach reakcji na zagrożenie jest otoczenie ofiary pomocą

psychologiczno-pedagogiczną we współpracy szkoły z rodzicami dziecka. W trakcie rozmowy z nim prowadzonej z uwzględnieniem jego komfortu psychicznego przez wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego, psychologa czy pracownika szkoły, do którego dziecko ma szczególne zaufanie, należy uzyskać wszelkie możliwe informacje o sprawcy i przekazać je policji. Trzeba upewnić się, że kontakt ofiary ze sprawcą został przerwany, a dziecko odzyskało poczucie bezpieczeństwa. Towarzyszyć temu powinna analiza sytuacji domowej (rodzinnej) dziecka, w której tkwić może źródło poszukiwania kontaktów w internecie. Dziecku należy udzielić profesjonalnej opieki terapeutycznej i/lub lekarskiej. Wszelkie działania szkoły wobec dziecka powinny być uzgadniane z jego rodzicami i inicjowane za ich zgodą.

8. Jeżeli zgłaszającym zagrożenie był rówieśnik ofiary, należy docenić jego prospołeczną postawę.
9. W przypadkach naruszenia prawa — szczególnie w przypadku uwodzenia dziecka do lat 15 — obowiązkiem szkoły jest powiadomienie policji lub sądu rodzinnego.
10. W przypadkach uwiedzenia nieletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się — w porozumieniu z rodzicami małoletniego — skierowanie ofiary na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

4.8. Zasady i procedury postępowania w przypadku informacji o sekstingu, prowokacyjnych zachowaniach i aktywności seksualnej w celu osiągnięcia dochodu przez małoletnich:

1. W szkole reaguje się w przypadku wystąpienia sekstingu będącego przesyłaniem wiadomości drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub z wykorzystaniem różnych aplikacji i komunikatorów albo publikowanie ich np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć lub filmów, o kontekście seksualnym, erotycznym.
2. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia odbywa się w ten sposób, że w przypadku sekstingu informacje przekazują głównie rodzice małoletniego — ofiary. Czasami docierają one do szkoły bezpośrednio od ucznia lub z grona bliskich znajomych dziecka. W rzadkich wypadkach nauczyciele i inni pracownicy szkoły sami identyfikują takie zdarzenia w sieci. Delikatny charakter sprawy, a także odpowiedzialność karna sprawcy wymagają zachowania daleko posuniętej dyskrecji i profesjonalnej reakcji. Niekiedy zgłoszenia dokonują ofiary lub osoby je znające.
3. W ramach opisu okoliczności, analizy i zabezpieczenia dowodów wyróżniamy trzy podstawowe rodzaje sekstingu, które skutkują koniecznością realizacji zmodyfikowanych procedur reagowania:
 - rodzaj 1: nastąpienie wymiany materiałów o charakterze seksualnym tylko w związku między dwojgiem rówieśników bez ich rozpowszechnienia wśród innych,
 - rodzaj 2: rozesłanie większej liczbie osób materiałów o charakterze seksualnym, jednak bez odnotowania cyberprzemocy na tym tle, materiał traktowany przez młodzież jako forma wyrażenia siebie,
 - rodzaj 3: bez względu na intencje rozesłanie materiałów większej liczbie osób) z odnotowaniem na tym tle cyberprzemocy.
4. Identyfikacja sprawcy jest możliwa przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu dowodów — przesyłanych zdjęć czy zrzutów ekranowych z portali, w których opublikowano przedmiotowe zdjęcie lub zdjęcia. W niektórych przypadkach seksting może nosić znamiona przestępstwa związanego z produkcją oraz rozpowszechnianiem materiałów

- pornograficznych z udziałem osoby małoletniej (poniżej 18 roku życia) — art. 202 § 3 i 4 kodeksu karnego, dlatego skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie. Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.
5. W przypadku zaistnienia sekstingu podejmuje się następujące działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły lub spoza szkoły. Zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu winni zostać wezwani do dyrektora szkoły, gdzie zostaną im przedstawione dowody ich aktywności. Niezależnie od zakresu negatywnych zachowań i działań wszyscy sprawcy powinni otrzymać wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Konieczne są także rozmowy ze sprawcami w obecności ich rodziców wezwanych do szkoły z uwzględnieniem trzech rodzajów sekstingu:
 - a) W przypadku wystąpienia rodzaju 1 sekstingu dalsze działania poza zapewnieniem wsparcia i opieki psychologiczno-pedagogicznej nie są konieczne, jednak istotne jest pouczenie sprawców zdarzenia, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało poważniejsze konsekwencje, w tym prawne.
 - b) W przypadku wystąpienia rodzaju 2 sekstingu niektóre tego typu materiały mogą zostać uznane za pornograficzne. W takim wypadku na dyrektorze szkoły ciąży obowiązek zgłoszenia incydentu policji. Rozpowszechnianie materiałów pornograficznych z udziałem nieletnich jest przestępstwem ściganym z urzędu (art. 202 kodeksu karnego), dlatego też dyrektor szkoły jest zobowiązany do zgłoszenia incydentu policji i/lub do sądu rodzinnego. Wszelkie działania wobec sprawców incydentu powinny być podejmowane w porozumieniu z ich rodzicami lub opiekunami prawnymi.
 - c) W przypadku wystąpienia rodzaj 3 sekstingu w sytuacji zaistnienia znamion cyberprzemocy należy dodatkowo zastosować procedurę odnoszącą się do cyberprzemocy.
 6. W przypadku wykrycia sekstingu podejmuj się działania wobec ofiar zdarzenia. W razie upublicznienia przypadku takiej komunikacji elektronicznej w środowisku rówieśniczym pierwszą reakcją szkoły i rodziców, oprócz udokumentowania dowodów, jest otoczenie opieką psychologiczno-pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych. Rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy powinna być realizowana z uwzględnieniem komfortu psychicznego dziecka — ofiary sekstingu, z jego poszanowaniem.
 7. Jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym, np. poprzez media społecznościowe czy MMS-y lub publikację na portalu społecznościowym wśród uczniów tej samej szkoły lub klasy szkoła podejmuje działania wychowawcze wobec świadków zdarzenia, uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się na dotkliwe kary osób, które go stosują.
 8. W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej, co jest wykroczeniem ściganym z urzędu, kierownictwo szkoły powiadamia o tym zdarzeniu policję lub sąd rodzinny.
 9. Kontakt ofiar z placówkami specjalistycznymi może okazać się konieczny w indywidualnych przypadkach. O skierowaniu do nich decyzję powinien podjąć psycholog lub pedagog szkolny wspólnie z rodzicami (opiekunami prawnymi) ofiary.

5. Zasady ochrony wizerunku małoletnich:

1. Szkoła, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
2. Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) — jako tzw. dane szczególnej kategorii przetwarzania.
3. Upublicznianie wizerunku małoletniego do 16. roku życia, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio, wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).
4. Zgody, o których mowa w pkt 3 i 4, są wyrażane w formie pisemnej — wyraźne i niedorozumiane. Zgody te są jednocześnie zgodami na rozpowszechnianie wizerunku małoletniego wskazaną w art. 81 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
5. Rodzice dziecka (opiekunowie prawni) wyrażają zgodę na upublicznienie wizerunku małoletniego zgodnie z zasadami przyjętymi w szkole.
6. Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, z godnie z art. 5 RODO.
7. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców (opiekunów prawnych) lub małoletniego powyżej 16. roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
8. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
9. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego — bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
10. W przypadku utrwalania wizerunku małoletnich na zajęciach otwartych lub pokazowych wymagana jest zgoda, jak w pkt 3 i 4.
11. Nauczyciel może wykorzystać w celach szkoleniowych lub edukacyjnych utrwalony materiał z udziałem małoletnich tylko z zachowaniem ich anonimowości oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka, za zgodą dyrektora szkoły.
12. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w statucie szkoły.
13. Zapisy monitoringu szkolnego za zgodą dyrektora szkoły są udostępniane podmiotom zewnętrznym, w tym policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.

6. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich:

1. W szkole wdrożono politykę prywatności w zakresie ochrony danych osobowych obowiązującą w szkole (RODO).
2. Dokumentacja RODO została opracowana zgodnie z wymogami *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* oraz *Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych z uwzględnieniem zasad:*
 - 1) zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości,
 - 2) zasady ograniczenia celu przetwarzania danych,
 - 3) zasada minimalizacji danych,
 - 4) zasada prawidłowości danych,
 - 5) zasady ograniczenia przechowania danych,
 - 6) zasady integralności i poufności danych,
 - 7) zasady rozliczalności.
3. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich i ich rodziców posiadają upoważnienie do ich przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO.
4. Każdy pracownik posiadający dostęp do danych osobowych złożył pisemne oświadczenie o znajomości polityki prywatności w zakresie ochrony danych osobowych obowiązującą w szkole (RODO).
5. Rodzice małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych dzieci poprzez klauzule informacyjne.
6. Dyrektor szkoły wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
7. Dane osobowe uczniów zarejestrowane w formie pisemnej, jak dzienniki lekcyjne, arkusze ocen, zaświadczenia, zwolnienia oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich, jest chroniona w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (sekretariat, pokój nauczycieliski, gabinety psychologa, pedagoga).
8. W szkole wdrożono odpowiednią procedurę postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
9. Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.
10. Dane osobowe umieszczone w formularzu Niebieska Karta „A” udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.